

Ady-dombormű az Európa Hotelben

Az egykori Európa Hotel falán, Ady Endre párizsi lakóhelyén december 5-én avatták fel a költő domborművét és márványtábláját. A művet a debreceni Modem Modern és Kortárs Művészeti Központ készítette Deák Árpád nagyváradi szobrászművésszel. (P. Gy. T.)

Gramofon-fődíjak a zenekritikusoktól

A magyar zenei élet, ezen belül is a klasszikus zene és a dzsessz társadalmi megbecsülésének megszilárdításáért létrehozott Gramofon-fődíjat idén Szilasi Alex zongoraművész és Szabados György zongoraművész-zeneszerző vehette át. A két fődíj sorsáról idén is a Gramofon Zenekritikai Műhely tagjai döntöttek. (P. T. Gy.)

Fassang László hangversenye

A budapesti Deák téri evangélikus templomban ma 18 órakor Fassang László zeneszerző tart jótékonyági zenés áhítatot a határon túli magyarság javára. A művész Bach, Mozart és a saját műveiből ad elő. (Gy. P. T.)

Vizsolyi János kiállítása

A Sárvári Nádasdy-vár és Kulturális Központ Galéria Arcis kiállítótermében (Várkerület 1.) vasárnap 11-kor Fábrián László író nyitja meg Vizsolyi János szobrászművésznek a múlt évben készült gránit- és bronzszobraiból rendezett tárlatát. A kiállítás 2009. január 4-ig tekinthető meg, hétköznap 10-18, szombaton 9-13 óráig. (P. T. Gy.)

Katonák és uniformisok

Tóth László folytatja a magyar hadsereg ruházatáról készített könyvsorozatát

A közelmúltban megjelent a Magyar katonai egyenruhák, 1945–1956 című könyv, amelynek tanulmányzövegét Bacsoni Tamás főmuzeológus, a könyv arculatát és szerkesztését Tóth László készítette. A kötet folytatása a tavaly ilyenkor napvilágot látott A Magyar Királyi Honvédség egyenruhái, 1926–1945 című Tóth László-könyvnek, amelyben korhű uniformisokba öltözött élő modellek fotói és archív fényképek adnak teljes képet a korszak egyenruha-kultúrájáról.

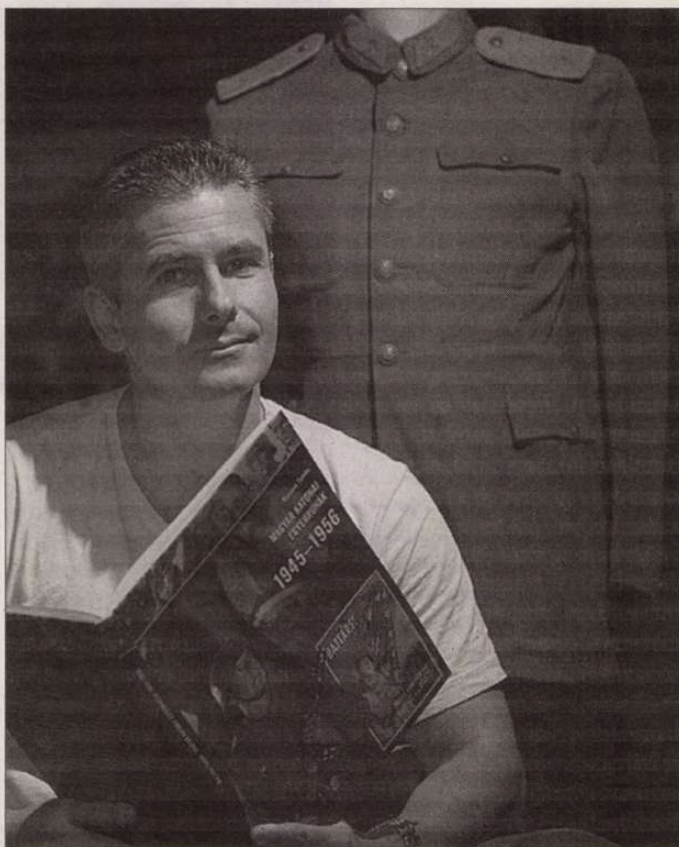
PÓSA ZOLTÁN

Első könyvével ön követendő mintát teremtett, és egyben a magyar egyenruhatörténet-kutatás és az egyenruha-gyűjtés egyik legismertebb képviselőjévé lépett elő. Mi a módszertani különbség az első és a második kötet között?

– A Magyar katonai egyenruhák, 1945–1956 című opusban a Horthy-korszakról szóló kötetemhez hasonlóan teljes öltözeteket mutattunk be élő modellen. A friss kötetben külön tárgyfotókat közlünk, nagyban. Ugyanis az 1945 utáni idők egyenruha-kultúrája nem oly színes és változatos, mint a „békebeli idők”. Ennek ellensúlyozására annyi képet tettem be az új könyvbe, amennyit az elbírt.

– 1945–1956 között is többször változott a magyar egyenruha.

– Könyvünk tárgya három nagy korszakra bontható, ami nagyjából megegyezik a történeti korszakokkal is. 1945-től 1949-ig tartott az

Tóth László nemcsak írta, de meg is tervezte az új kötetet. FOTÓ: HEGEDŰS MÁRTA

átmeneti időszak, amikor a régi egyenruhák átalakítása és továbbhordása mellett egy új egyenruhazati rendszert próbáltak bevezetni. Az 1947-es kék cédulás választások után a kommunista párt már kimutatta a foga fehérjét, ami az egyenruhákban úgy mutatkozott meg, hogy 1949–1951-ig katonáink öltözéke fokozatosan hasonult a Szovjetunió uniformismódjához. 1951-től 1956-tól pedig már tökéletesen érvényesült az orosz minta,

ahogy a politikában is. 1951-ben már alig volt eltérés a magyar és az orosz egyenruhák között. Például: a tábornoki egyenruha nálunk Balaton-kék, náluk tengerzöld, az úgynevezett gimnasztyorkának, az ingnek az oroszoknál álló-, nálunk lehajtott nyaka volt.

– A könyv van olyan látványos, mint az előző?

– A korszakon belül azért elég sokat változott az egyenruhaidivat, s ez végigvonul a kötetben. 1945–

1948-ig, az államosításig még működtek az egyenruha-szabóságok, még voltak régi típusú, finom anyagok és jó minőségű, tetszetős tányérsapkák is. Addig gyakorlatilag alig volt különbség Horthy és a koalíciós korszak hadseregének ruházata között. Aztán jött az államosítás, s a tömegtermelés az orosz hasonlástól függetlenül is színvonalcsökkenést eredményezett. Az alapanyag minősége is leromlott. Kialakult a közös alkotói módszerünk. Bacsoni Tamás stílusában, élő modelles teljes öltözetekkel, tárgyfotókkal, archív képekkel s a plakátgyűjteményemből vett illusztrációk kíséretében jelenhet meg, azaz a kötet design-ja az én munkám.

– A korhű dokumentumok és különlegességek együtt adnak kivételes élményt?

– Csemegének számít az ötvenes években a magyar hagyományokat egyetlenként őrző diszhuszáregyenruha, amelyet e sötét korszakban csak a parádékon használtak. Hasonló különlegesség a női katonatiszti ruha, az 1950-től bevettett első fordított gombolású felsőruházatokban és szoknyában.

– Várható további kötet?

– Van három álmom. Az első, hogy a Horthy-korszakról szóló könyvet teljes dokumentációval, korszerű fotóanyaggal kibővívve újra kiadom, a második, hogy a két kötetből készítek egy összevont, angol szövegű változatot Európa számára. A harmadikról babonából még nem beszéllek.

Nosztalgikus találka Ghalia Benalival

MUNKATÁRSUNKTÓL

Izgalmasnak ígérkező koncerttel ajándékozta meg a közönséget holnap este nyolckor a Millenáris Teátrumban Ghalia Benali. A Brüsszelben élő és alkotó tunéziai énekesnő most fellépő triójával a sokszínű arab zenét mutatja be. A zenéjébe ötvözött irányzatok sokrétűségét jelzi, hogy a tunéziai populáris „kafichanta”, az egyiptomi Oum Kalthoum-repertoár, a libanoni és a szíriai dallamok találkoznak itt egymással; országhatárok, etnikai, nyelvi különbségek oldódnak föl, ráadásul különböző történeti korszakok termése kerül egymás mellé. Zenésztársai, Moufadhel Adhoum oudon, Azzedine Jazouly pedig arab ütőhangszereken kísérik Ghaliát. Ezen a nosztalgikus találkán a nyugati kultúrában élő, azt immár belülről szemlélő, annak sokféle hatását is személyiségebe építő arab nő vall ősei zenéjéhez fűződő viszonyáról.

Ghalia Benali – a kortárs világszenei élet egyik legizgalmasabb, legszínesebb egyénisége – különböző művészeti ágakban dolgozik sikeresen. A zene és a tánc mellett fest, és színészi tehetségét már több filmben is megcsillogtatta. Holnap este a Romano Drom együttesel lép fel a Millenárison. A zenekar romani nyelven előadott saját kompozíciói mesterien ötvözik az autentikus cigányzenét egyéb zenei hatásokkal. Ghalia Benali már énekelt velük Magyarországon és Belgiumban is, sőt az együttes Po Cheri című albumán is szerepet kapott.

Művészetek Palotája Budapest

Értékmény Minden tekintetben. www.mupa.hu

Western az operaszínpadon

Szerelmes, féltékenységi, bosszúvíg és kiapadhatatlan fantáziájú Puccini-dallamok – a Puccini-év záróelőadása

A Nyugat lánya szólal meg koncertszerűen december 15-én a Műpában. A budapesti előadás a színpadon szerelmes és aktív cselekvő Minnie-t a moszkvai Bolsoj szíjára, **Olga Romanko** énekl. A koreai **Lee Jeong Won** éppen Dick Johnson szerepében robbant be a nemzetközi operaelitbe a Wexfordi Fesztiválon. A Kolozsvárt született **Alexandru Agache** szintén fellépett már a világ színe összes vezető dalszínházában. A **Nemzeti Filharmonikus Zenekarral** közös produkció karmestere **Carlo Montanaro** lesz.

Ezerarcú orgona – Loïc Mallié a Műpában

Egykori tanárának is tisztelgés a világhírű francia orgonaművész, az improvizációs nagymestere **Loïc Mallié** december 18-i hangversenyén Olivier Messiaen *Az Ollárszentesség* könyvének két tételével. Műsorában helyet kap a *Musikalisches Opfer Ricercara*, Bach különleges körülmények között született alkotása is. A koncert második részében az a kompozíció hangzik el, amelyet szerzője eredetileg zongorára írt, de a repertoár részévé Ravel hangszerelésében vált. *Egy kiállítás képei*. Muszorgszkij ciklusa – magyarországi bemutatóként – Loïc Mallié saját átiratában, orgonán csendül fel.

STRATÉGIAI PARTNEREINK
ERSTE
STRATÉGIAI MÉDIAPARTNEREINK
metropol

Concert & Media szolgáltatás: tel.: 555-9000
Műpa jegycentrum: tel.: 555-3300, 555-3310
ISO 9001:2000

A BUDAPESTI PIARISTA GIMNÁZIUM FELVÉTELT HIRDET jelenleg 6. osztályos fiúk számára.

Jelentkezni a titkárságon lehet 2008. december 10-ig. A legfontosabb tudnivalók: www.gimn.piar.hu, jelentkezési lap december 10-ig az iskolában kérhető.

Piarista Gimnázium, 1088 Budapest, Mikszáth K. tér 1.
1444. Budapest, Pf. 266. ☎ (1)-486-36-90 ☎ (1)-486-36-91
gimn@piar.hu www.gimn.piar.hu

FoTaxi

2-222-222

95 éve vezetünk!

Meglepetések helyett!

Taxirendelés:
(36-1) 2-222-222,
(06) 20/30/70 2-222-222
fotaxi@t-email.hu
www.fotaxi.hu

PRIMA PRIMISSIMA DÍJ HATODSZOR. Hatodik alkalommal adták át tegnap a Prima Primissima Díjat a Művészetek Palotájában. A vállalkozók napjára időzített gálán Csoóri Sándor író-költő az irodalmi, Markó Iván táncművész, koreográfus a színház- és filmművészeti, Keleti Éva fotóművész a képzőművészeti, Pusztay János nyelvész a tudományos, Korzenszky Richárd az oktatás és köznevelési, Novák István építész az építészeti és építőművészeti, Szege András újságíró a sajtó, a Muzikás együttes a népművészeti és közművelődési, Koncz Zsuzsa előadóművész a zeneművészeti, a Veszprém Kézilabda Klub pedig a sport kategóriában vehette át a Prima Primissima Díjat és a vele járó ötvenezer eurót. A közönségdíjat Halász Judit színművész, a különdíjat a Magyar Televízió kapta. Az először 2003-ban átadott elismerésre a kiemelkedő teljesítményüket itthon nyújtó hazai magánszemélyek, társadalmi szervezetek és alkotóközösségek jelölhetők. Ugyanaz a személyiség maximum háromszor kandidálhat, a primák pedig csak egy év szünet után indulhatnak újra. A legmagasabb elismerésben részesülőket a Társadalmi Tanácsadó Testület választja ki. Képünkön: Csoóri Sándor családja körében. (Pethő)

FOTÓ: NAGY BELA

Hajtson rá, mielőtt más viszi el!

Töltse le Captiva-bónóját a www.chevrolet.hu-ról, mellyel 1 330 000 Ft-ot takaríthat meg. Az ajánlat december 31-ig érvényes.

GET REAL. CHEVROLET

A feltüntetett ár ajánlatot fogyasztói ár. A kép illusztráció. CO2-kibocsátás: 191-264 g/km, átlagos fogyasztás: 6,9-16,2 l/100 km – változóztól és forgalmi viszonyoktól függően. A fenti kedvezmény az LS 2.0 dízel Captiva modellre vonatkozik. Konkrét ajánlatért és részletes információkért kérjük, forduljon az akcióban részt vevő Chevrolet-forgalmazóinkhoz. A Chevrolet Southeast Europe Kft. és az akcióban részt vevő Chevrolet-forgalmazók fenntartják a jogot az akció módosítására és megszüntetésére. Az ajánlat csak a programban részt vevő Chevrolet-forgalmazóknál érhető el. 2008. december 31-ig. A feltüntetett ár egyéni és vállalati ügyfelek, természetes és jogi személyek számára egyaránt elérhető lízingkonstrukcióban történő vásárlás esetén érvényes. A finanszírozási konstrukció feltételeit és kondícióit a finanszírozó pénzügyi határozza meg. További részletek a www.chevrolet.hu oldalon, az akcióban részt vevő Chevrolet-forgalmazóknál vagy a Chevrolet infononon (06 40 91 88 88).